Český rozhlas

V Praze dne 25. listopadu 2026

Věc: Vyjádření Českého rozhlasu k vládnímu návrhu změny financování médií veřejné služby (sněmovní tisk 231) adresované členům vlády ČR, senátorkám a senátorům, poslankyním a poslancům Parlamentu ČR

Vážený pane předsedo vlády,

vážené paní ministryně, vážení páni ministři,

vážené paní senátorky, vážení páni senátoři,

vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

dovoluji si Vás jménem Českého rozhlasu oslovit v souvislosti s projednáváním vládního návrhu zákona, sněmovního tisku 231, který nahrazuje dosavadní financování České televize a Českého rozhlasu z rozhlasových a televizních poplatků financováním ze státního rozpočtu.

Český rozhlas s předloženým návrhem zásadně nesouhlasí a žádá o jeho stažení z projednávání. Problém není pouze v konkrétních nedostatcích návrhu zákona. Navrhovaná změna ruší jednu ze základních pojistek nezávislosti médií veřejné služby – poplatkový systém, aniž by ji nahradila jinou, dostatečně silnou zárukou.

Poplatkový systém totiž odděluje základní příjmy médií veřejné služby od rozhodování o státním rozpočtu a jeho prioritách. Nahrazení poplatkového systému přímým financováním ze státního rozpočtu proto vyžaduje nejen dostatečné a předvídatelné prostředky, ale především dlouhodobé záruky, že o základních podmínkách fungování Českého rozhlasu nebude moci jednostranně rozhodovat aktuální politická většina.

Za zásadní proto považujeme zavedení ústavní pojistky, která by pro přijetí a změny zákonů upravujících základní postavení, nezávislost a financování médií veřejné služby vyžadovala souhlas obou komor Parlamentu. Navrhujeme rozšířit zvláštní legislativní postup podle čl. 40 Ústavy České republiky, který již dnes poskytuje obdobnou ochranu například volebním zákonům. Poslanecká sněmovna by tak nemohla případný nesouhlas Senátu přehlasovat.

Média veřejné služby mají v demokratické společnosti zvláštní postavení. Jejich posláním je poskytovat nezávislé informace a vytvářet prostor pro svobodné utváření názorů, a tím přispívat k fungování demokratické společnosti. Právě proto považujeme za odůvodněné, aby základní pravidla jejich fungování podléhala obdobné ochraně, jakou Ústava poskytuje například volebnímu zákonu. Jednostranné změny pravidel jejich fungování mohou vést k politizaci médií veřejné služby, oslabovat důvěru veřejnosti v jejich nezávislost a zpochybňovat jejich postavení jako institucí sloužících celé společnosti. **Smyslem ústavní pojistky přitom není bránit reformám, ale zajistit, aby takto zásadní změny vyžadovaly širší parlamentní shodu.** Právě nyní, kdy se po více než třech desetiletích fungování poplatkového systému rozhoduje o jeho případném nahrazení, je příležitost vytvořit dlouhodobé záruky nezávislosti, které obstojí bez ohledu na střídání politické reprezentace.

Český rozhlas

Stabilní a nezávislé financování přitom není pouze požadavkem Českého rozhlasu, ale také evropského práva. Evropský akt o svobodě médií (EMFA) v čl. 5 odst. 3 požaduje, aby financování médií veřejné služby vycházelo z předem stanovených, transparentních a objektivních kritérií a zajišťovalo přiměřené, udržitelné a předvídatelné prostředky způsobem, který chrání jejich redakční a institucionální nezávislost. Evropské právo přitom ponechává členským státům volbu konkrétního modelu financování, vyžaduje však dodržení těchto principů.

Silné právní a institucionální pojistky nezávislosti médií veřejné služby jsou běžnou součástí evropských demokratických systémů. ***V Německu*** je právo veřejnoprávních médií na přiměřené financování chráněno ústavně, jejich finanční potřeby posuzuje nezávislá komise KEF a politická reprezentace se od jejího doporučení může odchýlit pouze z ústavně odůvodněných důvodů. ***Ve Francii*** Ústavní rada výslovně potvrdila, že záruka finančních prostředků je součástí ochrany nezávislosti veřejnoprávních médií. ***Ve Velké Británii*** je nezávislost BBC zakotvena v Královské chartě, která upravuje víceleté – minimálně pětileté – financování a podléhá parlamentnímu přezkumu. ***Švédsko*** pak uplatňuje osmiletý rámec financování veřejnoprávních médií, schválený parlamentem na období 2026 – 2033. Tyto příklady dokládají, že ochrana financování médií veřejné služby před jednostrannými politickými zásahy má v evropských demokraciích pevné místo. **Požadavek Českého rozhlasu na ústavní pojistku vychází ze stejných principů a je proto velmi relevantní.**

Samotná ústavní pojistka však musí být doplněna také zákonnými zárukami dostatečného a předvídatelného financování, jeho objektivního stanovení a pravidelné aktualizace. **Oba mechanismy se vzájemně doplňují: zákon stanoví konkrétní pravidla financování, zatímco ústavní ochrana zajišťuje, že jejich základní principy nebude možné jednostranně měnit bez širší parlamentní shody.**

Předložený vládní návrh zákona takové záruky neposkytuje – naopak vykazuje závažné nedostatky v samotném nastavení financování. Výchozí výši příspěvku odvozuje od příjmů roku 2024, tedy z období před zvýšením rozhlasového poplatku, aniž by současně upravoval rozsah zákonných povinností Českého rozhlasu. Navržená valorizace dostatečně nechrání reálnou hodnotu prostředků před inflací a návrh neobsahuje ani odpovídající záruky kontinuity financování. Nevyjasněná zůstává otázka souladu nového modelu s evropskými pravidly veřejné podpory. Tyto nedostatky mohou ohrozit schopnost Českého rozhlasu dlouhodobě plnit jeho zákonné poslání. V souvislosti s návrhem je potřeba také upozornit na řadu procesních chyb a nedostatků.

Český rozhlas je připraven vést odbornou diskusi o financování médií veřejné služby. Jakákoliv případná změna, pro kterou Český rozhlas s ohledem na funkčnost a dlouhodobou stabilitu stávajícího poplatkového systému i nadále nevidí racionální důvod, však musí být podložena důkladným posouzením jejích dopadů a doprovázena odpovídajícími zárukami nezávislosti.

S ohledem na výše uvedené i s ohledem na veřejné výroky některých představitelů vlády o možnosti přijetí zákonných pojistek a možnosti pozdějšího představení zcela jiného systému financování médií veřejné služby, než obsahuje aktuálně projednávaný vládní návrh zákona, Český rozhlas žádá vládu o stažení předloženého návrhu zákona a zahájení seriózní odborné diskuse o řešení, které zajistí dlouhodobě stabilní, předvídatelné a nezávislé financování médií veřejné služby v souladu s jejich zákonným posláním a evropským právem.

S pozdravem

Mgr. René Zavoral
Generální ředitel Českého rozhlasu